

[Arne Larsen.]

Hr. Lysholt Hansen var endvidere inde på, at de mindre baner stod i en endnu mere fortvivlet situation. Da det efter min opfattelse gælder om, at staten fortsat kan erholde rundt regnet 20 mill. kr. årlig i afgifter fra heste- og cykelvæddeløbsbanerne, og da det endvidere gælder om, at borgerne fortsat kan få udløsning for deres spillelidenskab, har socialistisk folkeparti i og for sig ingen indvendinger at gøre til de foreslåede ændringer i totalisatorafgifterne.

Vi anbefaler.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg vil gerne takke ordførerne for den venlige tilslutning til lovforslaget. Jeg er rede til at forhandle med et udvalg i spørgsmålet om de små baners forhold, som hr. Lysholt Hansen var inde på. Jeg vil dog henlede opmærksomheden på, at en af ændringerne i dette forslag er den, at man forøger det faste fradrag pr. løbedag med 1.000 kr., og det er jo især af betydning for de små baner, hvis de kan få 1.000 kr. ekstra pr. løbedag.

Hr. Niels Jørgen Nielsen var inde på, hvorfor man her vil sætte 800.000 kr. over styr; det måtte der være vægtige grunde til. Jeg tror, der er den grund, at man ikke skal slagte hønen, der lægger æg; den skal også kunne leve, så den kan blive ved med at lægge æg.

Men jeg er altså rede til at drøfte de spørgsmål, der er rejst, ved en udvalgsforhandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Kaj Andresen): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ikrafttræden af lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat).

(Lovforslaget (nr. 77) findes i tillæg A. sp. 1615, fremsættelsen i tidenden sp. 965).

Første næstformand (Kaj Andresen): Sammen med denne sag foretages de under punkterne 8-10 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat).

(Lovforslaget (nr. 78) findes i tillæg A. sp. 1545, fremsættelsen i tidenden sp. 965).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om kommunal indkomstskat.

(Lovforslaget (nr. 82) findes i tillæg A. sp. 1649, fremsættelsen i tidenden sp. 1072).

Første behandling af forslag til lov om ikrafttræden af lov om kommunal indkomstskat.

(Lovforslaget (nr. 83) findes i tillæg A. sp. 1641, fremsættelsen i tidenden sp. 1072).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Grünbaum: Med forslaget til den såkaldte ikrafttrædelseslov for kildeskatten har vi jo nu fået den lovformelige bekræftelse på regeringens beslutning om at udskyde kildeskatten til 1. januar 1970.

Det er naturligvis med stor beklagelse, vi har modtaget dette forslag om kildeskattens udsættelse til 1970, og vore bestræbelser må herefter gå ud på at sikre skatteyderne bedst muligt i overgangsperioden samt at hindre en forringelse af denne lovgivning.

Vi har jo været igennem en udvikling, hvor de nuværende regeringspartier først søgte at forhindre, at vi i det hele taget fik gennemført kildeskatten her i landet. Derefter søgte man på forskellig vis at forringe ordningen, og da det heller ikke lykkedes — i hvert fald ikke i perioden efter novembervalget i 1966 — søgte man at forhale kildeskattens gennemførelse.

Det konservative folkeparti stemte dog til sidst — det var i marts forrige år — for kildeskatteloven. Kravet i befolkningen om en moderne skattelovgivning var simpelt hen ikke til at komme uden om. Det drejede sig om ophævelse af skattefradragets reglen og den deraf følgende væsentlige nedsættelse af marginalskatterne, beskatningen af mer-

[Grünbaum.]

indkomst, og det drejede sig om det, vi skal tale om her i dag, om kildeskatten med samtidig gennemførelse af særbeskatningen af hustruindkomster.

Jeg tror, vi i dag kan fastslå, at intet parti i dette høje ting drømmer om at genindføre skattefradragetsreglen, i hvert fald for statsskattens vedkommende — jeg skal senere sige noget om kommuneskatten — og jeg tror også, vi kan fastslå, at kildeskatten og særbeskatningen nu vil blive gennemført — det regner jeg da for helt givet. Spørgsmålet er jo kun, hvornår og hvordan, og de fire forslag, vi i dag har til behandling, er i sig selv udtryk for, at det ikke længere er muligt at forhindre gennemførelsen af den store skattereform, kun at forhale den. Desværre må jeg sige, at det efter de foreliggende forslag ser ud til, at vi nu, efter at de tre partier har dannet regering, heller ikke undgår visse forringelser af kildeskatteordningen.

Lad mig tage hovedloven først, forslaget til ændring af loven om selve opkrævningen af kildeskatten. Der er her en hel del forbedringer, men desværre også forringelser. Nogle af ændringerne er fremkommet som resultat af arbejdet i den forrige regerings tid, det gælder f. eks. forslaget om at erstatte det såkaldte tabeltræk med en opkrævningsprocent, der fastsættes individuelt efter den enkelte skatteydners forhold. Denne vigtige ændring imødekommer et ønske hos arbejdsgiverne, og jeg tror, at vi her ved den aftale, der blev truffet med Dansk Arbejdsgiverforening, fandt frem til en ordning, der indebærer en fordel for alle parter. Opkrævningen bliver lettere for arbejdsgiverne, især hvor lønregnskab udføres ved hjælp af EDB-teknikken, og denne ordning vil også medføre en bedre ordning, tror jeg, for beskattningen, hvor der er tale om svingende indkomster, hvilket er en fordel, også for den enkelte lønmodtager.

Jeg vil gerne fremhæve, at fastholdelsen af systemet med fast fradragbeløb på skattekortet sammen med denne opkrævningsprocent sikrer, at vi får en kildeskat, hvor skatten i de enkelte situationer følger indtægten med øjeblikkelig virkning. Det er jo det væsentlige i kildeskatten, at skatten kan følge indtægten med det samme; det er jo det, de fleste ønsker, og det er det, de

venter sig af kildeskatten. Går indtægten af den ene eller den anden grund ned, skal skatten straks følge med ned og ikke, som efter det radikale forslag, først blive reguleret, efter at en måned eller to er gået, så man kan risikere at få den høje skat på et tidspunkt, hvor måske indtægten er væsentligt lavere, end den var, da denne skat blev beregnet. Jeg noterer med tilfredshed, at forslaget på dette punkt ikke ændrer noget i forhold til det udkast, der var udarbejdet inden regeringsskiftet.

Det samme gælder forslaget om børns beskatning, hvor man tager konsekvensen af, at børnetilskudsordningen samtidig med kildeskattens ikrafttræden helt skal frigøres fra beskatningssystemet i henhold til den lov, som daværende familieminister Camma Larsen-Ledet fik vedtaget herom i dette høje ting. Det gælder endvidere de foreslåede regler om beskatningen af personer, der tager ophold i Grønland. Her foreslås nu ensartede regler, så beskatningen bliver den samme, hvad enten man under ophold i Grønland bevarer sin bopæl i det sydlige Danmark eller ej. I begge tilfælde opnås nu skattefriheden, når opholdet i Grønland bliver på mindst to år.

Også en række af de øvrige, mere teknisk betonedede forslag til ændringer, der er fremkommet som resultat af arbejdet med kildeskatten, er forbedringer. Jeg vil særlig gøre opmærksom på forslaget til ny § 54, der indebærer en efter min mening meget vigtig nydannelse. Efter dette forslag skal finansministeren have adgang til at bestemme, at der skal foretages en procentvis forhøjelse eller nedsættelse af det indkomstgrundlag, der er anvendt ved forskudsansættelsen. En sådan beslutning kan træffes for en eller flere erhvervsgrupper, og hensigten hermed er at skabe bedst mulig overensstemmelse med den endelige slutskat for det pågældende år og — hvad der også må understreges — at skabe større ligestilling mellem den skat, der løbende skal betales af lønmodtagerne og af de selvstændige erhvervsdrivende. Lønmodtagerne vil jo under et kildeskattesystem altid komme til at betale af den faktisk tjente indkomst, medens den selvstændigt erhvervsdrivende skal betale på basis af den forventede indkomst, der som hovedregel vil blive ansat efter den seneste skatteligning, altså på basis af et

[Grünbaum.]

tidligere indkomstår; det er vel også det mest praktiske. Derfor kan der være behov for, i lighed med hvad der vistnok er tilfældet i Norge, at man regulerer indkomstgrundlaget i disse tilfælde, så det kommer nogenlunde på niveau med det, man for disse skatteydere må regne med vil være gældende for det kommende skatteår. Det kan altså opnås ved at foretage en procentvis regulering i overensstemmelse med den gennemsnitlige indkomstudvikling i samfundet, idet der så også herved kan tages særligt hensyn til de eventuelle særlige forhold, der er for de enkelte erhvervsgrupper. Jeg tror, at man med denne bestemmelse vil få mulighed for at opnå større lighed i beskatningen under kildeskatteordningen.

Derimod kan jeg ikke give udtryk for tilfredshed med forslaget om at ophæve bestemmelsen i kildeskattelovens § 25 om standardfradraget. Dette fradrag er jo led i bestræbelserne for at opnå en mere forenklet skatteligning og en kildeskatteopkrævning, der medfører størst mulig overensstemmelse mellem den skat, der bliver opkrævet i løbet af året, og den endelige slutskat for det samme år. Der har jo fra alle sider været givet udtryk for ønsket om at nå så nær som muligt til den endelige skat — der er nogle, der har talt om den såkaldte definitive kildeskat som det ideal, man skulle nå eller stræbe efter.

Hensigten med standardfradraget er jo bl. a., at flest mulige skatteydere skulle kunne klare sig med henholdsvis lønmodtagerfradrag og standardfradrag, hvorved en meget betydelig forenkling af skatteligningen ville være opnået, samtidig med at man nåede nærmere til den endelige skat. Ligeledes ville et meget stort antal skatteydere derved kunne slippe helt for selvangivelsen eller kunne nøjes med en meget enkelt erklæring.

Alt dette har jo ligget bag ved dette standardfradrag, som man i sin tid indførte i kildeskatteloven. Men én ting til: der lå også deri et ønske om at få ryddet op i fradragsjunglen; det var ikke mindst de radikale, der ønskede denne oprydning, og man gik jo også på jagt i junglen, men det blev stort set ikke til andet end talemåder. Så vidt jeg kan se, er standardfradragene — det gælder både lønmodtagerfradraget og det, der kal-

des for standardfradraget i kildeskatteordningen — en af de realistiske veje til dog i nogen grad at få ryddet op i fradragsjunglen, og også af den grund er jeg ked af, at man nu vil ophæve standardfradraget.

En af konsekvenserne af, at standardfradraget foreslås ophævet, fremgår jo også klart nok af den af finansministeren foreslåede ændring til lovens § 81 og af ministerens fremsættelsestale. Selv om jeg kan være helt enig i, at selvangivelsen ikke kun er en pligt, men også en ret for skatteyderne — det har jeg også givet udtryk for nogle gange — følger dog ikke heraf, at man for at bevare retten til at indgive selvangivelse også må opretholde pligten til det. Vi anser det for tilstrækkeligt, at man bevarer retten til at indgive selvangivelse, og vi må anse det for at være et tilbageskridt og en forringelse af kildeskatteordningen, at standardfradraget nu foreslås ophævet. Vi må altså tage afstand fra denne del af lovforslaget. Det betyder ikke, at vi afviser en forhandling om selve indholdet af standardfradraget. Det er muligt, der er ting ved dette fradrag, der trænger til at blive rettet; det skal jeg da ikke skjule at jeg også har haft tanker om, og det vil vi gerne drøfte i udvalget. Men vi kan ikke gå ind for en ophævelse, som vil fjerne fordelene i retning af en forenkling og lettelse i arbejdet med selvangivelsen. Der er ikke tvivl om, at mange skatteydere vil blive meget stærkt skuffede, hvis de ikke opnår den lettelse, der ligger i den vedtagne lovs regel om standardfradrag og om adgang til at afgive en erklæring i stedet for at skulle indgive selvangivelse.

Hvad angår forslaget om, at finansministeren skal have adgang til at bestemme, hvornår indeholdelsesordningen skal sættes i kraft for de i lovens § 43 nævnte A-indkomster, d. v. s. pension, folke- og invalidepension, arbejdsløshedsunderstøttelse m. m., skal jeg kun gøre den bemærkning, at når kildeskattens ikrafttræden nu udsættes et år, burde det kunne lade sig gøre at få disse indkomster med i ordningen straks fra starten. Finansministeren har i sin fremsættelse givet oplysning om, at der overvejes ændringer i de regler for dødsbopeskatning, der er indeholdt i den vedtagne kildeskattelov. Vi må advare imod ændringer, der bryder med princippet i den vedtagne ordning,

[Grünbaum.]

hvorefter beskatningen af dødsboer langt om længe blev bragt på linje med den øvrige beskatning. Men heller ikke på dette område vil vi afvise at drøfte tingene. Hvis der er ting, der skal rettes i den ordning, der er nedfældet i loven, vil vi da gerne være med til at drøfte det, men selve princippet i det, der er gennemført, ønsker vi ikke ændret.

Det forbavser mig ikke, at finansministeren ønsker materialet fra justitsministeriets ægteskabsudvalg underkastet en nærmere undersøgelse, inden det giver sig udslag i udarbejdelse af forslag, men jeg forstår dog ikke, hvorfor forvalgets forslag om at opheve lovens § 73, stk. 4, ikke er blevet fulgt i finansministerens lovforslag. Det må jo, når særbeskatning af hustruindkomst gennemføres, være meget rimeligt at følge udvalgets forslag om, at der ikke skal kunne foretages løntilbageholdelse i den ene ægtefælles løn for den anden ægtefælles skat. Det forslag mener jeg må kunne gennemføres nu, og jeg håber, finansministeren vil være med til at drøfte denne mulighed i udvalget.

I øvrigt undrer det mig også noget, at finansministeren ikke allerede nu har fremsat forslag om, hvorledes særbeskatningen af hustruindkomst skal gennemføres. Jeg har nu flere gange efterlyst dette. Finansministeren har i radioens søndagspressemøde sagt, at for de udearbejdende hustruer ligger alt klart — det fremgår i hvert fald af de referater, jeg har set i dagspressen — og når det er tilfældet, hvorfor er det da så svært at give folketinget og dermed offentligheden de oplysninger, som så mange venter på? Den omstændighed, at man udskyder kildeskatte et år, må jo give finansministeren en særlig forpligtelse til at komme med regeringens forslag. Det er jo nu, de pågældende skatteydere skal have besked, herunder også om, hvorvidt man agter at sætte særbeskatningen i kraft et halvt år før kildeskatte. Jeg mener også, at det må være af største betydning både for folketingets arbejde og for den almindelige debat i offentligheden, at regeringens udspil til særbeskatningens gennemførelse nu fremlægges og ikke kommer i sidste øjeblik. Nu har vi — der er jo også lyspunkter ved udsættelsen — den fordel, at der kan blive tid til en diskussion, men det kan der ikke, hvis dette gemmes, og hvis ikke vi må få at vide, hvad de tre partier

egentlig vil på dette område. Vi ved, at de tre partier ikke er særlig enige omkring særbeskatningsspørgsmålet; det ved vi fra de forslag, der er udarbejdet tidligere. Det betyder jo ikke, at de tre partier ikke kan blive enige nu, og vi vil gerne se et forslag, og vi mener, at befolkningen, især de udearbejdende hustruer, i høj grad har krav på, at et sådant forslag bliver fremsat.

Jeg efterlyser også de lovede forslag til afbødning af de øvrige uheldige virkninger af kildeskatte udsættelse. Dagbladet Politiken fremsatte for nylig tanken om en ordning med 2 skattefri år, 1968 og 1969. Jeg skal ikke her udtale mig om dette forslag. Det blev nævnt her i det høje ting af mit partis politiske ordfører, hr. Per Hækkerup, og vi forstod, at finansministeren ville overveje det. Er der noget nyt herom? Så tror jeg nok, at det ville interessere mange at få besked. Der kan jo også være tale om andre ordninger, og også herom beder jeg finansministeren give oplysning; jeg vil gerne høre noget her i dag om, hvor langt man er fremme med disse spørgsmål, og hvornår vi kan vente forslag.

I forslaget til ikrafttrædelseslov, der i det store og hele er en genfremsættelse, bortset naturligvis fra datoen og konsekvenserne af denne datoændring, er der dog en enkelt ny ting, idet finansministeren foreslår, at der også for den såkaldte overførte indkomst skal ydes et skattefrit fradrag, og det er sat til 10.000 kr. Det motiveres med hensynet til administrationen. Vi vil gerne se på det i udvalget, men på forhånd forekommer det os ikke rimeligt at indføre et sådant fradrag, hvis det betyder, at den selvstændige erhvervsdrivende i modsætning til lønmodtageren kan få både fradraget på de 20 pct., og altså mindst 15.000 kr., i kraft af den ene ordning og dertil disse 10.000 kr. i kraft af ordningen vedrørende overført indkomst. Man må jo gå ud fra, at praktisk taget alle selvstændige erhvervsdrivende vil sikre sig denne skattemæssige gevinst på de 10.000 kr. Det forekommer ikke rimeligt, netop hvor det drejer sig om indkomster, som vilkårligt kan overføres til det skattefri år. Der behøver ikke at ligge nogen som helst indsats bagved.

De to forslag om kommunal indkomstskat skal jeg ikke gå nærmere ind på, da de i det store og hele er genfremsættelser, dog

[Grünbaum.]

med visse konsekvensændringer. Men jeg vil ikke undlade at advare, og advare stærkt, imod den bebudede ændring med genindførelse af en fradragsregel for kommuneskatten. Også her mener vi der er tale om en klar forringelse af kildeskatteordningen, uden at man opnår den virkelige udligning mellem de fattige og de mere velstillede kommuner, som man jo taler om i denne forbindelse, og som man motiverer denne ændring med.

Man må jo ikke glemme, at i de fattige kommuner er indkomsterne i almindelighed såre beskedne; det er ikke kun enkelte, men mange indkomster i disse fattige kommuner, der er såre beskedne, og adgangen til at fradrage kommuneskatten vil derfor ikke give den enkelte skatteborger i disse kommuner nogen særlig fordel, for der er jo ikke rigtig nogen indtægt at trække fra i. En sådan betydelig fordel vil man derimod kunne opnå i andre kommuner, i de velstillede kommuner, og jeg tænker selvfølgelig her først og fremmest på de velstillede skatteydere; sådanne velstillede skatteydere vil naturligvis også opnå fordelene, når de bor i en af de fattige kommuner, men det er altså især de velstillede skatteydere, der opnår disse fordele, det er dem, fradraget for kommuneskatten kan give en betydelig skattegevinst. Jeg vil da ikke bestride, at en vis udligning af skatteforskellene kan opnås ad den vej, men jeg synes, det er en dårlig og en ineffektiv løsning, der samtidig forringer selve kildeskatteordningen og vel også vil give et øget administrativt besvær. Vi mener, at den nødvendige udligning bør foretages mere direkte, og det er vi parat til at forhandle om, så der kan opnås en ordning, som virkelig er til gavn for de fattige kommuner, sådan som jeg også tidligere, da jeg var finansminister, gav tilsagn om. De konservative har jo selv været inde på tanken om bloktilskud; venstre har flere gange rejst tanken om en mere direkte ordning, og jeg finder, det er rigtigt at tage disse spørgsmål op til undersøgelse i udvalget; jeg venter ikke, at finansministeren her i dag kan give mig noget egentligt svar på dette. Jeg betragter det som et stort tilbageskridt, hvis man vil genindføre fradragsretten for kommuneskat. Jeg var lige ved at sige til finansministeren: hånden på hjertet, men vi må jo

ikke tale direkte herfra. Men mon ikke alle er glade for, at fradragsretten for statsskatten nu er ophævet og, med den store fordel, det bliver, at marginalsatterne er blevet bragt ned på meget lavere procenter? Hvis man nu genindfører fradragsretten for kommuneskat, så tager man jo noget af den gevinst igen, og ikke mindst efterhånden som kommuneskatterne er blevet ret store, vil det helt oplagt betyde, at skatteprocenterne må sættes op for statsskatten; vi kommer altså op på højere marginalsatter, højere skatter på grænsen dér, hvor det betyder noget for folk ved erhvervelse af merindkomst, og det mener jeg absolut er en forringelse af ordningen. Jeg tror også, at de fleste erkender det; de radikale var jo inde på, at man skulle bevare den kommunale skattefradragsret kun i en overgangsperiode, indtil man havde løst de kommunale problemer. Jeg tror, vi hurtigst muligt skal tage fat på dette i udvalget og se at finde ud af, hvordan vi kan hjælpe de fattige kommuner og så slippe for den forringelse.

Må jeg til slut nævne en enkelt ting, det er spørgsmålet om de enlige forsørgere. Efter kildeskatteordningen vil de enlige jo kun få ét personfradrag; de har i øjeblikket — kan man sige — to, de har altså forsørgerstillingen, de 10.000 kr. i fradrag, og jeg mener, at vi bør se på det spørgsmål og finde ud af et eller andet særligt tilskud, som kan give dem kompensation. Det er et spørgsmål, jeg naturligvis selv i min tid som finansminister har tænkt over og ville være kommet med forslag om, og det vil jeg gerne bede finansministeren om også at se velvilligt på.

Vi vil gerne fra vor side tilsige vor medvirken til en saglig og grundig behandling i udvalget, og jeg håber på, at man også fra finansministerens og regeringspartiernes side vil være villig til at drøfte nogle af de problemer, som jeg her har været inde på.

Haunstrup Clemmensen: Kravet om en rationel og hensigtsmæssig tilrettelæggelse af lovgivningen bør naturligvis være et generelt krav for det høje ting, men det må i ganske særlig grad, når det vedrører lovgivning, der berører overordentlig mange mennesker og overordentlig vidtgående problemer, være et uafviseligt krav, at man både ved fremsættelse, i udvalgsbehandling

[Haustrup Clemmensen.]

og ved den endelige vedtagelse tager tilstrækkelig mange og tilstrækkelig vidtgående hensyn netop til den mest hensigtsmæssige administrative tilrettelæggelse af de beslutninger, der skal træffes. Man går næppe sandheden for nær i dansk politisk historie, når man siger, at der ofte er syndet mod disse principper fra vel desværre næsten alle sider i denne sal, netop når spørgsmålet er om en tilstrækkelig rationel og effektiv tilrettelæggelse af de lovgivningsområder, der er til behandling.

Vi behandler i dag spørgsmål, der vedrører praktisk talt alle landets borgere, der vedrører alle landets erhvervsvirksomheder, og hvor de offentlige myndigheder har store problemer og store byrder. Vi gør det på et tidspunkt, hvor den elektroniske databehandling har givet os muligheder, som vel ingen tidligere har kunnet forestille sig, i retning af at mekanisere og på rationel og hensigtsmæssig måde tilrettelægge store administrative opgaver.

Jeg har gerne villet gøre disse bemærkninger til indledning, fordi jeg tror, det er afgørende, at der i den tid, der nu ligger foran os, bliver taget tilstrækkeligt hensyn på disse områder ved hele dette lovgivningsfelts nærmere udformning.

Derefter vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger først til lovforslaget om ændring af kildeskatteloven af 31. marts 1967, som det konservative folkeparti som bekendt stemte for, og derefter til det forslag til ikrafttrædelseslov, der endvidere er til behandling.

Jeg vil gerne først vedrørende lovforslaget om ændring af kildeskatteloven fra marts 1967 give udtryk for, at vi kan tilslutte os fra konservativ side, at man ændrer indeholdelsesordningen således, at man går væk fra tabeltrækket og over til procenttræk. Vi er overbevist om, at det er rigtigt, når det er anført — også efter forhandling med en række af de institutioner, der har særlige forudsætninger og har disse problemer særlig inde på livet — at der derved skabes en bedre mulighed for elektronisk databehandling.

Derudover vil jeg gerne sige, at vi også kan tilslutte os den ændring, der vedrører børns beskatning, således at alle børn ansættes selvstændigt til skat uanset alder

og uanset, om de er hjemmeværende eller ikke hjemmeværende. Det forekommer os fornuftigt på et tidspunkt, hvor børnetilskudsordningen løsriveres fra beskatningssystemet ved kildeskattens ikrafttræden, og vi kan altså her give tilslutning. Jeg forstod på den socialdemokratiske ordfører, at der på disse to områder ikke bliver nogen større uenighed under udvalgsarbejdet, men selvfølgelig kan det også dér være naturligt at undersøge virkninger og endelig udformning.

Derimod skuffede det — omend ikke overraskende — at høre, at den foreslåede ophævelse af standardfradraget, ikke at forveksle med lønmodtagerfradraget, gav anledning til bekymring fra socialdemokratisk side. Det er vel en given ting, at skal et sådant standardfradrag gennemføres på en rimelig måde, må dets højde være således, at tilstrækkelig mange af de hensyn, der hidtil på legitim og forstandig måde kunne tilgodeses, fortsat kan tilgodeses, og omvendt er der store provenumæssige virkninger forbundet med spørgsmålet om standardfradragets højde. Dertil kommer, at et standardfradrag jo utvivlsomt vil svække den tilskyndelse til opsparing, hvad enten det er til alderdomsformål eller til andre formål, der ligger i de nugældende systemer. Vi har derfor fra vor side været betænkelige ved standardfradragets bevarelse og hilser med tilfredshed, at det nu foreslås ophævet. Vi tror, at der fortsat vil være mulighed for også på dette område at tilgodese reglerne og ønskerne om en tilstrækkelig effektiv administration. Det er jo klart, at der derved er flere, der bliver nødt til at indgive selvangivelse, idet det nu er foreslået, at alle fremover skal gøre det. I denne forbindelse skal det vel med tydelighed fremhæves, at alle parcelhusejerne, og der er jo adskillige hundrede tusinde, alligevel skulle gøre det og ligeledes en lang række andre, så det er altså ikke hele befolkningen, vel næppe endda en stor del af befolkningen, der herved stilles i en ny situation. Vi kan give tilslutning hertil. Vi håber, der bliver brug for den bemyndigelse, finansministeren har bedt om, til at gennemføre mindre omfattende formularer på dette område, og vi tror altså, at der her sker en forbedring i forhold til den vedtagne lov.

Reglerne vedrørende beskatning af bor-

[Haunstrup Clemmensen.]

gere, der tager til Grønland, kan vi tilslutte os.

Derefter vil jeg gerne vedrørende forslaget til ikrafttrædelseslov sige, at selve konsekvenserne af, at ikrafttrædelsen har måttet udskydes, behøver vi vel ikke at drøfte ved denne lejlighed; det har der jo været rig lejlighed til tidligere, også her fra tingets talerstol. Og derudover er det vel naturligt, at man i udvalget nøje gennemgår reglerne, der er foreslået vedrørende det såkaldt — jeg lægger vægt på understregningen af ordet „såkaldt“ — skattefri år, 1969. Der har fra alle sider været enighed om, at der var behov for overgangsregler allerede af administrative grunde, men at der naturligvis også på dette område skulle være visse grænser for, hvor meget indkomsten i 1970, uden at der fandt en beskatning sted. Vi finder de foreslåede regler forstandige og kan tilslutte os dem.

Lovforslagene om ikrafttræden af den kommunale kildeskat og om ændringer i den kommunale kildeskattelov af 31. marts 1967 kan vi give vor tilslutning. Der er jo her først og fremmest tale om ændringer i konsekvens af de omtalte forslag vedrørende statskildeskatten.

Endelig vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger om en række vigtige principielle problemer i hele lovgivningsområdet, der her er til behandling.

Først vil jeg gerne takke regeringen for et ganske klart tilsagn om, at fradragsretten for kommunale skatter vil blive genindført. Dels er det en ordning, der også i andre lande har vist sin hensigtsmæssighed, dels er det efter vor opfattelse en ordning, der tager et naturligt hensyn til de borgere, der bor i de fattige kommuner, som derfor ofte har behov for at opkræve særlig høje kommunale indkomstskatter, og hvor der i hvert fald, også set fra et samfundssynspunkt, vil være noget uhensigtsmæssigt i, hvis der bliver en tendens i disse fattige kommuner til en forvriddning, således at man lægger

større og større vægt på de kommunale grundskatter, der hele tiden har været fradragsberettigede, i stedet for på indkomstbeskatningen. Vi mener altså, at der her er tale om — desværre endnu ikke i lovfor-slagsform — et tilsagn, som vi anser for vigtigt, som vi anser for sagligt velbegrundet. Vi mener, det er nødvendigt at tage hensyn til, at der er forskel på de forskellige kommuners struktur. Vi erkender, at den på-tænkte ordning slet ikke løser alle problemer i den forbindelse, ikke overflødiggør konservativ tanker vedrørende bloktilskud, men vi mener, at den kommunale fradrags-rets genindførelse vil være en naturlig og velbegrundet foranstaltning.

Dernæst tør man jo nok antyde, at spørgsmålet om ægtefællebeskatningen ned gennem årtierne har været et stridspunkt ikke blot i dette ting, men ude i befolkningen. Der sker nu det, at der fra 1. januar 1970 sker en ophævelse af sambeskatningen af ægtefæller, hvor begge er udearbejdende og ikke arbejder i fælles bedrift. Der har været ønske fremme, også fra særdeles indflydelsesrig side i det høje ting, om at forsøge at få denne særbeskatning til at træde i kraft allerede fra 1. juni 1969. Også det konservative folkeparti ser meget gerne, at mulighederne herfor undersøges og undersøges så hurtigt som muligt. Enhver kan jo erkende, at der selvfølgelig derved vil rejse sig en række administrative problemer, men vi ser som sagt meget gerne, at dette spørgsmål undersøges.

Men derudover må det vel være naturligt at understrege, at der også er andre problemer vedrørende ægtefællebeskatningen. Der er i denne forbindelse ikke mindst spørgsmålet om de medhjælpende hustruer, og der er jo også grund til at fremhæve de hjemmearbejdende — jeg hader udtrykket de hjemmegående — hustruer og deres problemer.

Vedrørende de medhjælpende hustruer har det konservative folkeparti ikke én, men adskillige gange givet udtryk for, at den hidtidige tilstand beskatningsmæssigt fore-

[Haunstrup Clemmensen.]

kommer os aldeles urimelig. Der er formentlig flere hundrede tusinde medhjælpende hustruer både i byerhvervene og i landbrugs erhvervet, der gør en samfundsmæssig lige så værdifuld indsats som mange af de hustruer, der arbejder ude, uden for den fælles bedrift, og vi finder det derfor naturligt, at også dette spørgsmål tages op. Der er ikke i det foreliggende lovforslag direkte, konkrete paragraffer på dette område, men det fremgår af fremsættelsen, at finansministeren erkender, at problemet er der, og vi lægger megen vægt på, at man kommer videre på dette område, og mener, det må være muligt og naturligt, at en del af disse ægtefællers indkomst overføres til beskattning hos hustruen. Vi tror, det er et spørgsmål, som folketinget nu må forsøge at finde en forstandig og rimelig løsning på.

Derudover er det jo heller ikke nogen hemmelighed, at dødsbøbeskattningen har givet anledning til en varm, man kan vel næsten sige somme tider en lidenskabelig, debat. Det fremgår af ministerens fremsættelse, at der i ministeriet og i øvrigt også andre steder er overvejelser i gang vedrørende dette spørgsmål. Det konservative folkeparti ønsker principielt ikke nogen ændring i den del af området, der vedrører fortsat indkomstbeskatning også af dødsboer, men vi mener, at som reglerne er udformet, giver avancebeskatningen ved udlodning af boets aktiver plus den sædvanlige arveafgift en overordentlig stor belastning først og fremmest ved generationsskifte. Vi finder ikke denne voldsomme belastning og voldsomme beskatning samfundsmæssigt rimelig og hensigtsmæssig og vil derfor meget gerne under udvalgsarbejdet medvirke til en afgørende ændring på dette område.

Må jeg slutte, som jeg begyndte, med at understrege, at der her er tale om et område, hvor de administrative hensyn må veje tungt. Vi lever i et land, hvor de administrative videnskaber endnu er forholdsvis unge, og hvor der vel ikke altid har været vist tilstrækkelig respekt for administrativ kunnen. Det konservative folkeparti tror, det er nødvendigt, at vi netop i udformningen af kildeskattelovgivningen på den mest fordomsfri, på den mest hensigtsmæssige måde tager alle muligheder

i betragtning for elektronisk databehandling, for virkelig at tilrettelægge en så stor og så vigtig lovgivning på en måde, så borgerne kan være bekendt at se på folketingets arbejde på dette vigtige område.

Niels Andersen: Når man beskæftiger sig med disse problemer i forbindelse med kildeskatteordningen, får man en bekræftelse på, at der her er tale om noget meget indviklet og noget, som man skal sætte sig meget grundigt ind i, for at man kan få det til at virke tilfredsstillende. Derfor tror jeg i modsætning til det ærede medlem hr. Grünbaum, at det var godt, vi fik en udsættelse af kildeskattens ikrafttræden, således at der bliver den fornødne tid til at forberede disse ting.

Med hensyn til forslaget til lov om ikrafttræden af lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer vil jeg gerne sige, at forslaget, der her er til behandling, foreslår, at kildeskatteordningen sættes i kraft med virkning fra den 1. januar 1970. Det samme foreslås for den kommunale indkomstskats vedkommende ved forslag til lov om ikrafttræden af lov om kommunal indkomstskat. Kildeskatteordningens ikrafttræden medfører, at der skal betales skatter, beregnet af indtægten i betalingsperioden, altså en samtidighedsskat; skat af formue skal betales ved periodens udløb. Skatter, der betales indtil 1. januar 1970, er skatter, som er pålignet senest for skatteåret 1969-70 på grundlag af indkomst, der er erhvervet i 1968. Som følge heraf vil indkomsten i indkomståret 1969 og formuen ved dette års udgang principielt ikke komme til at danne grundlag for beskatning. I stedet for 1968 bliver året 1969 det såkaldt skattefrie år. Dette forhold må ikke forårsage den opfattelse, at der ikke skal betales skat i året 1969. Pr. 1. januar 1970 bliver skattegrundlaget den løbende indkomst, medens skattebetalingen hidtil har hvilet på et indkomstgrundlag 1-1½ år tilbage i tiden. Imidlertid slipper man ikke for at indgive selvangivelse for indkomståret 1969, og det vil også være nødvendigt at foretage skatteansættelse for indkomståret 1969 under hensyn til, at det skal være muligt at praktisere overgangen til den nye ordning. Da skatteåret ikke følger kalenderåret, må en del af skatten for skatteåret 1969-70 bort-

[Niels Andersen.]

falde. Statsskatten forfalder efter de gældende regler til betaling kvartalsvis den 1. juli og den 1. oktober 1969 samt den 1. januar og den 1. april 1970. En række kommuner opkræver imidlertid mere end halvdelen af statsskatten forinden årsskiftet. Det forekommer imidlertid rimeligt, at den del af skatten for skatteåret 1969-70, der skal opkræves, bliver den samme for skatteydere i alle kommuner. Lovforslaget indeholder, at man i alle tilfælde kun opkræver halvdelen af statsskatten for dette skatteår, således at den anden halvdel bortfalder.

Med hensyn til de problemer, der i øvrigt rejser sig med selvangivelsen, vil det nok være nødvendigt, at man for indkomståret 1969 særlig har opmærksomheden henvendt på, hvad der henføres af indkomster til 1969, som egentlig ikke hører til dette år, og ligesådan skal man være opmærksom på, at fradraget vedrørende 1969 bliver placeret i dette år. Der kan jo foretages en mængde fuldt ud lovlige dispositioner for dette såkaldt skattefrie år 1969. Man kan påtage sig ekstra overarbejde, man kan lade hustruen, hvis hun ønsker det, arbejde for at øge indkomsten, der kan f. eks. sælges fast ejendom med fortjeneste, og endelig kan der foretages regnskabsmæssige dispositioner, således at der ingen afskrivning finder sted på varelagre og måske heller ikke på driftsmidler. Og endelig kan det lade sig gøre i dette år at hæve på kapitalbindingskonto. Det kan være uhyre vanskeligt, sådan som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at gøre lovbestemmelserne udtømmende om disse mange forhold; derfor har man foreslået en generel regel om beskatning af overskydende indtægt i 1969. Sammenligningsgrundlaget skal være 1970 plus 20 pct., dog mindst 15.000 kr. Det vil under forhold som disse naturligvis blive en summarisk beskatning; derfor indføres der en bestemmelse om, at skatten af overskydende indtægt for 1969 bliver beskattet med 30 pct., og af denne beskatning får kommunerne en tredjedel.

Med hensyn til overført indkomst ved regnskabsmæssige dispositioner er der i lovforslaget indføjet dette, at man kan overføre sådan indkomst op til 10.000 kr., som

bliver fri for beskatning, og at hvis man kommer over disse 10.000 kr., vil hele beløbet blive beskattet.

Jeg vil dernæst gerne gøre nogle bemærkninger om forslag til lov om ændring af lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. Forslaget tilsigter ændringer i selve kildeskatteoven, først og fremmest på 3 områder: indeholdelsesordningen, ophævelsen af standardfradraget og reglerne om børns beskatning.

Med hensyn til problemerne vedrørende opkrævningen har der jo været diskuteret, hvad der var bedst: om man skulle have opkrævningstabeller af skattemyndighederne, og at de biindtægter, man havde, skulle beskattes med en fast procent efter bikortet. Arbejdsgiverne foretrækker imidlertid et procenttræk, idet man anser denne ordning for at være bedst egnet for EDB-teknikken og tillige den mest enkle og den mest hensigtsmæssige ordning. Der er derfor foreslået en ændring, således at beregningen af den foreløbige skat af lønindtægt sker med en fast procentsats efter fradrag i henhold til skattekortet. Procentsatsen skal naturligvis være individuel og skal udregnes af skattemyndighederne. Den fastsatte trækprocent skal gælde for alle indtægter, hvad enten det er almindelige lønindkomster eller biindtægter. Man kan naturligvis her stille spørgsmålet, om dette kan gøres lettere, om det er muligt, at man kan indeholde skatten til det offentlige, som man nu engang skal have, på en mere hensigtsmæssig og nemmere måde. I denne henseende har der jo været talt om, at man måske kunne lede udbetalingen af lønninger igennem pengeinstitutionerne, således at arbejdsgiverne afleverede lønningerne til disse pengeinstitutioner og funktionærerne kunne hæve deres løn dér, således at det blev pengeinstitutionens opgave at tilbageholde skatten. Jeg ved ikke, om noget sådant kan lade sig gøre, men jeg synes, vi bør drøfte det i udvalget; der kan måske være mulighed for, at vi kan lave ordningen endnu enklere, end tilfældet er i det lovforslag, der foreligger her. Problemet er jo, at det i mangfoldige tilfælde vil volde vanskeligheder for de næringsdrivende, at den byrde nu også bliver lagt på dem, at de skal tilbageholde skatten i den lønudbetaling, der finder sted. Det er ikke så meget et spørgsmål for de

[Niels Andersen.]

store virksomheder, der har lønningskontorer og den slags, men for de mindre virksomheder, der kun har få lønudbetalinger, kan det godt volde en del besvær at skulle gennemføre dette kontorarbejde, som det jo i realiteten er, for staten. Derfor synes jeg, man i udvalget bør undersøge nøjere, om vi kan komme frem til en endnu bedre måde at opkræve kildeskatten på.

Jeg kommer så til ophævelsen af standardfradraget. Kildeskatteloven indeholder jo både lønmodtagerfradrag og standardfradrag, og nu foreslår man her, at det sidstnævnte skal forsvinde. Når man ser, hvad standardfradraget skulle dække — sygeforsikring, indekstraktorer, rentesikringer og kapitalforsikringer, indskud på etableringskonto, renteudgifter, lønmodtagerudgifter ud over det faste fradrag, gaver, som kan fradrages i henhold til ligningsloven, og underskud fra tidligere år i henhold til ligningslovens § 15 — så må man indrømme, at skal alle disse udgifter kunne indeholdes i standardfradraget, så skal det nødvendigvis være af en betydelig højde, og dermed kommer man jo nok frem til at trække lidt for stærkt på provenuet; på denne måde ville man forringe finanserne, således at man måske blev nødt til at udskrive skatten med højere procenter. Derfor er det vel nok rimeligt, at man afskaffer dette standardfradrag, også fordi det jo i høj grad er individuelt, hvor store disse fradrag for skatteyderne i almindelighed er. Det er jo langt fra alle, der har de samme udgifter til renteforsikringer, pensionsordninger, til indekstraktorer osv., og på den anden side er der også mange, som overhovedet ikke har nogen af disse ting; men det vil være rimeligt, synes jeg, at man bibeholder muligheden for at fradrage det, som man i henhold til tidligere gældende lovgivning har bundet sig for. Man skal huske, at folk jo har tegnet indekstraktorer bl. a. for at kunne trække fra på selvangivelsen, man har af samme grund tegnet forsikringer, og der kan være tale om andre forhold; det har altså været under denne forudsætning, man foretog den disposition, og derfor forekommer det mig at være meget farligt, om man ville indføre et standardfradrag, som langt fra kunne dække de udgifter, der her er tale om. Der kan også være andre ting, der gør sig

gældende i forbindelse med standardfradraget; det kan svække tilskyndelsen til at sikre sin alderdom, og det kan også svække initiativet til at foretage indskud på opsparingsbegunstigede konti. På den anden side må det være rimeligt, at fradraget indeholder udgifter til renteforsikringer og indekstraktorer, sådan som jeg har nævnt det. Et fast fradrag skal indeholde så mange udgifter som muligt. Jo flere fradrag, jo højere må beløbet fastsættes, og dermed kommer man altså ind på disse problemer vedrørende provenuet.

Ud fra disse betragtninger foreslås det at ophæve reglen om standardfradrag. Kun lønmodtagerfradraget bibeholdes. Når standardfradraget ophæves, er det nødvendigt med selvangivelse i stedet for den erklæring, som man jo havde regnet med at man kunne nøjes med. Det er dog ikke alene af denne grund, mener jeg, at man går tilbage til, at der skal indgives selvangivelse; der er også andre forhold, som har gjort det nødvendigt, og man anser det fra de flestes side for at være det bedste, om man bevarer selvangivelsen. Den kan måske affattes mere enkelt end hidtil; det kan naturligvis blive et svært arbejde, når man ikke gennemfører standardfradraget, men det er nok værd at overveje trods alt.

Det tredje område er reglerne om børns beskatning, og samtidig med kildeskattelovens ikrafttræden løsrives børnetilskudsordningen fra beskatningssystemet. Der bliver under alle omstændigheder givet børnetilskud; der er således ikke grundlag for at opretholde de ret indviklede beskatningsregler i kildeskatteloven. Der foreslås derfor den ændring, at alle børn ansættes selvstændigt i skat uanset deres alder og uanset, om de er hjemmeværende eller ikke. Dette må anses for at være en forenkling.

Endelig er der bestemmelserne om beskatningen i forbindelse med ophold i Grønland, alt sammen noget, som vi fra venstres side kan tilslutte os.

Og så er der spørgsmålet, om den kommunale indkomstskat skal kunne fradrages i indkomstopgørelsen. Når man ønsker at genindføre den kommunale fradragsret, er det jo ganske givet ud fra hensynet til, at byrdefordelingen mellem de forskellige kommunegrupper endnu ikke er klarlagt. Man er af den mening, at man netop i de kom-

[Niels Andersen.]

muner, hvor der betales en høj kommuneskat, kan nedbringe statsskatten noget, ved at fradragsretten for kommuneskat genindføres, og det anser vi for at være nødvendigt i denne situation, ikke fordi vi er stærke principielle tilhængere af fradragsretten for den kommunale skat, men ganske enkelt, fordi den giver mulighed for at hjælpe de kommuner, som er dårligt stillet i denne tid, dem, der har den allerstørste beskatningsprocent.

Endelig vil jeg gerne sige med hensyn til sambeskatningsproblemerne, at der foreligger jo et lovforslag om, at alle, der har en indtjening ude, får mulighed for at selv-angive selvstændigt, og det vil i realiteten sige, at man her er nået frem til det væsentlige, nemlig dette, at man ikke vil beskattes selve ægteskabet, og det anser vi da for at være et betydeligt skridt på den rigtige vej. Men der er jo også andre forhold, der gør sig gældende, når der tales om sambeskatning; der er jo også den hustruhjælp, der ydes i virksomheden sammen med manden, eventuelt f. eks. i købmandsbutikker og lignende steder, og det er da helt klart, at man på dette område må se at finde en udvej; dér har vi jo fra venstres side i vort skatteforslag peget på muligheden for at splitte indkomsten, således at man f. eks. tog 30 pct. af den samlede indtægt, ægtefællerne har haft, og lod det være hustruens selvstændige indtægt, som skulle beskattes derefter.

Der er endvidere problemet med mødre, der passer deres børn i hjemmet, som der naturligvis også må tages hensyn til, og dér vil jeg gerne fremføre de betragtninger, som vi har gjort gældende fra venstres side, nemlig at man kunne forhøje børnetilskuddet og samtidig forhøje betalingen for at få børnene passet i børnehaver og vuggestuer osv. Vi mener, at man ad denne vej muligvis kan komme frem til en løsning af dette sambeskatningsproblem.

Endelig vil jeg gerne sige, at vi meget vel kunne tænke os, at der ved tilbageholdelsen af skatten blev indregnet disse mange tryghedsbidrag, som man yder, og som arbejdsgiverne jo i dag skal fratække i lønnen: ATP-penge, bidrag til sygelønsordning osv.; det ville være en betydelig administrativ

lettelse for de mennesker, som har med disse ting at gøre til hverdag.

Med hensyn til forslag til lov om ændring af lov om kommunal indkomstskat, er en del af ændringerne konsekvensen af ændringerne i kildeskatteloven. Derudover ændres den kommunale beskatning i hovedstadsområdet således, at den progressive beskatning afløses af den i det øvrige land gældende proportionale beskatning, og de foretagne ændringer af reglerne om fordeling af den kommunale andel af selskabsskatten indføres i loven om kommunal indkomstskat. Alt dette kan vi tiltræde.

Så er der endelig tilbage lovforslaget om ikrafttræden af lov om kommunal indkomstskat, hvor man ændrer ikrafttrædelsesdatoen til den 1. januar 1970. Regler vedrørende overgangen fra det nuværende system til kildeskatteordningen er også foreskrevet, og vi kan fra venstres side give tilsagn om en positiv indstilling til de problemer, der foreligger her, og vil være med til i udvalgsarbejdet at nå det bedst mulige resultat.

Niels Helveg Petersen: Jeg skal ikke gøre nogen bemærkninger til de to kommunale lovforslag, som jo overvejende er af teknisk karakter.

Til selve lovforslaget om kildeskattens ikrafttræden har jeg heller ikke særlige bemærkninger, kun denne, at de foreslåede ændringer jo er motiveret i regeringsbeslutningen om at udskyde kildeskattens ikrafttræden; som følge heraf bliver 1969 i stedet for 1968 et skattefrit år. Det kunne jo tænkes, at sorg blev til glæde vendt, når vi rundede årsskiftet og folk opdagede, at nu var der et år, der var såkaldt skattefrit. Samtidig vil jeg atter pege på, som jeg har gjort før, at indkomsten i 1968 jo kun bliver bragt til indkomstbeskatning halvt; det skulle også give muligheder selv for dem, der havde disponeret med en væsentlig indkomstforøgelse i dette år.

I selve kildeskattelovforslaget er indeholdt flere principielle ændringer i forhold til den lov, der blev vedtaget i marts 1967. Det er ændringer, der for så vidt vedrører områder, hvor der allerede i finansministerens redegørelse var bebudet ændringer, og disse ændringer kan det radikale venstre tiltræde. Det gælder spørgsmålet om at

[Niels Helveg Petersen.]

erstatte tabeltrækkene med procenttræk; det er en administrativ forenkling og føles således. Vi har ingen betænkeligheder ved denne ordning, heller ikke ved bemyndigelsen til ministeren om at holde visse indkomstgrupper uden for kildeskateberegningen i overgangsperioden. Målet må være, at samtlige indkomsttyper inddrages under kildeskateordningen, men jeg forstår vel, at der kan være et behov for i en overgangsperiode at kunne disponere således, som lovforslaget giver mulighed for.

Ændringen vedrørende standardfradraget er vigtig. Principielt er standardiserede fradrag et brud på skatteevneprincippet; de giver fradrag, hvad enten man har udgift eller ikke, og det er ikke en form for fradrag, som er særlig velmotiveret ud fra mere principielle skattebetragtninger. Det særlige standardfradrag, som nu foreslås afskaffet, ville efter min opfattelse ikke kunne komme til at virke rimeligt hverken i forholdet mellem lønmodtagerne indbyrdes eller i forholdet mellem lønmodtagere og selvstændige. I begge tilfælde vil et standardfradrag kunne betyde brud på skatteevneprincippet, fordi det giver et fradrag, uanset om der i realiteten er noget at give fradrag for.

Endelig vil et standardfradrag af denne størrelse, givet til så mange, som der er tale om, væsentligt formindske skattegrundlaget og derved — alt andet lige — give højere skatteprocenter. Herved bryder man med et af de formål, man netop skulle nå med skattereformen: at komme ned på mindre udskrivningsprocenter og dermed på mindre beskatning af merindkomst.

Endelig er det vel ikke helt urimeligt at anføre over for standardfradraget, at det jo ville give forholdsvis større fordele til højere indkomster end til lavere indkomster, hvilket jo heller ikke kan være særlig rimeligt.

Finansministeren bebuder i sin fremsættelse, at den kommunale fradragsregel skal genindføres. Det radikale venstre stemte i sin tid imod ophævelsen af fradragsreglen for kommuneskat med den begrundelse, at det var urimeligt at afskaffe reglen på et tidspunkt, hvor byrdefordelingen og hele refusionssystemet ikke var blevet reformeret. Fradraget for kom-

munale skatter burde have været bevaret, indtil dette skete, men når det var sket og en bedre udligning skabt igennem refusionssystemet, var det radikale venstres opfattelse, at så burde man undlade at have en kommunal fradragsregel, fordi denne såvel som et standardfradrag vil medføre højere procentsatser og dermed højere beskatning af merindkomst.

Jeg skal indrømme finansministeren, at hele dette spørgsmål er blevet meget grundigt forkludret. Ved at afskaffe den kommunale fradragsregel i utide skabte man yderligere vanskeligheder for skatteydere i dårligt stillede kommuner og relative fordele for skatteydere i velstillede kommuner. Jeg tror, spørgsmålet ved det, man gjorde dengang, er blevet vanskeligere at løse rationelt. Den kommunale fradragsregel virker jo som et plaster på såret for borgere i kommuner med høje skatteprocenter, det giver et nedslag i statsskatten, altså i realiteten en slags statstilskud til borgere i dårligt stillede kommuner. Så er spørgsmålet, om man — og efter min mening er det principielt mere rigtigt — skal give dette statstilskud over en anden statslig udligningsordning; vi skal ikke afvise, at der kan være et behov for en drøftelse af dette problem med den kommunale fradragsregel, også fordi ejendomsskatterne som bekendt fortsat er fradragsberettigede og der derved opstår særlige problemer vedrørende den kommunale indkomstbeskatning og den kommunale grundbeskatning. Jeg mener, der er behov for en drøftelse af disse spørgsmål, men jeg vil gerne her ved første behandling fastslå, at sigtet for det radikale venstre i forhold til den kommunale fradragsregel har været, at man skulle nå til de lavest mulige skattesatser, og at derfor det principielt rigtige må være at nå frem til en afskaffelse af den kommunale fradragsregel.

I betragtning af den meget nære sammenhæng, der er imellem fradragsreglen og hele byrdefordelingsspørgsmålet, mener jeg, det kan have interesse at få oplyst, hvilke konklusioner regeringen drager af den betænkning, som et embedsmandsudvalg nylig har afgivet om dette spørgsmål. Betænkningen rummer grundige analyser, men ikke konklusioner. Jeg mener nu, der skulle være et grundlag for, at folketinget

[Niels Helveg Petersen.]

kunne gennemføre reformer på dette område, som er stærkt tiltrængt, fordi den forskel, der i øjeblikket er i den kommunale beskatning, er uacceptabel; jeg regner med, at man vil kunne se forskelle fra så forskellige beskatningsprocenter som helt ned til 10 pct. og et godt stykke op i 20erne. En så stor forskel i de kommunale skatteprocenter er ikke tilfredsstillende, og det gælder for så vidt ganske uanset, om man har en kommunal skattefradragregel eller ikke.

Med hensyn til børns beskatning må jeg betragte det som et afgjort fremskridt, at de nu i fremtiden skal ansættes selvstændigt til skat. Jeg tror, man herved kommer visse grupper til hjælp, enlige forsørgere, der får børnetilskud, hvor hjælp i allerhøjeste grad er på sin plads. Jeg tror, at den bistand, der ved denne ordning ydes bl. a. enlige mødre, falder på et tørt sted, og vi hilser denne ændring meget velkommen.

Også de skærpede regler for beskatningen af udlandsdanskere kan vi være tilfredse med, og jeg har ingen bemærkninger til forslaget om de ændrede regler for beskatningen af personer, der rejser til Grønland.

Om dødsbobe­skatningen vil jeg bare gøre den ene bemærkning, at det nok ikke er rimeligt eller muligt at rokke afgørende ved det princip, som kildeskatte­loven har fastlagt for beskatningen af dødsboer. Det må være rimeligt, når man overgår til kildeskat, at også dødsboer skal være underkastet en kontinuerlig beskatning. Der foreligger jo ikke forslag om ændringer fra regeringens side; der bliver på dette område noget at se på i udvalget, for jeg mener ikke, vi kan afvise, at de regler, der er gennemført, for så vidt angår dødsbobe­skatningen, på adskillige områder kan virke uheldigt, og jeg synes, det vil være oplagt for udvalget at underkaste dette spørgsmål en meget nøje prøvelse.

Der er i spørgsmålet om ægtefællebeskatningen juridiske problemer, som er rejst af justitsministeriets ægteskabsudvalg. Vi lægger stor vægt på, at der i forbindelse med kildeskattens indførelse finder en ajourføring sted af de juridiske regler, der gælder for ægtefællers skattetilsvær, således at de principper, som er fastlagt i ægteskabslov-

givningen, finder fuld anvendelse også i skattelovgivningen. Jeg ser, at ministeren i sin fremsættelse er noget pessimistisk med hensyn til muligheden for at indarbejde de forslag om ændringer i kildeskatte­loven, som er kommet fra justitsministeriets ægteskabsudvalg. Jeg er ikke så sikker på, at det ikke skulle være muligt i hvert fald for adskillige af disse forslags vedkommende at indarbejde dem; det er et af de spørgsmål, som vi fra det radikale venstres side er meget interesseret i at se nøje på i udvalget i håb om, at det vil lykkes at komme noget videre, end ministerens lidt pessimistiske bemærkninger giver grund til at tro vi kan.

Vedrørende sambeskatningen og ægtefællebeskatningen i øvrigt foreligger der jo ikke egentlige forslag om ændringer fra regeringens side, og der er vel ingen grund til at føre nogen stor diskussion om dette; kun skal jeg sige, at jeg hilser med stor glæde, at udtrykket „familieoverhovedet“ nu synes at være luget grundigt ud. Det var et udtryk, som var særdeles uheldigt, og som jeg godt kan forstå måtte vække nogen diskussion.

Jeg skal kun om sambeskatningen i øvrigt slå fast, at vi altså får særbeskatning, og at der foreligger en del udestående spørgsmål, for så vidt angår medhjælpende hustruer, og måske også andre problemer; jeg vil derfor opfordre regeringen til så hurtigt som muligt at fremsætte sine forslag til, hvordan disse spørgsmål endeligt skal ordnes under kildeskatteordningen. Jeg tror ikke, der er noget vundet ved at udskyde at fremlægge problemerne. Jo før de bliver fremlagt, jo før der bliver mulighed for en grundig debat om dette spørgsmål, der jo interesserer offentligheden ganske overordentlig stærkt, des bedre. Vi skal have tid til debat, og der skal også være tid til at gennemføre de nødvendige beregninger på grundlag af de forslag, der fremkommer.

Der har jo været tanker om måske allerede fra 1. januar 1969 at indføre særbeskatning. Jeg så gerne, om det kunne lade sig gøre; jeg kunne jo nok have en fornemmelse af, at det administrativt måske ville være mindre heldigt at gennemføre særbeskatning under de gamle regler, som kun kom til at gælde for et halvt år, men hvis ministeren kan give oplysninger om,

[Niels Helveg Petersen.]

at det kan lade sig gøre, og at det ikke administrativt vil være for besværligt, så tror jeg, det ville være godt og nyttigt, hvis dette kunne ordnes allerede nu.

Til sidst skal jeg lige gøre en enkelt bemærkning til hr. Grünbaum, som fremhævede, at den kildeskatteordning, som var gennemført, bedre end det radikale venstres forslag kunne sikre overensstemmelse mellem indkomst og skat. Jeg tror nok, det tør siges at være en lidt stærk påstand. En skatteyder, der har fået fastsat en bestemt procentsats, skal betale efter denne uanset indkomstudviklingen i øvrigt. Derved bliver der hvert år behov for efterregulering; det er endda tænkeligt, at der bliver behov for temmelig store tilbagebetalinger. I så tilfælde har skatteyderen altså givet skattevæsenet kredit eller renter af sin skat i adskillige måneder — 6, 8, 10 måneder kan der være tale om; jeg tvivler på, at det skulle give en i denne henseende mere rimelig ordning end det, som var skitseret i det radikale forslag, men det er jo i virkeligheden ikke det, vi diskuterer.

Ømann: Jeg skal gå let hen over de to kommunale følgelove; det er muligt, at der igen opstår visse problemer vedrørende kommunernes likviditet, men det må vi se lidt nærmere på i udvalget.

Hvad lovforslaget om kildeskattens ikrafttræden angår, ja, så er der, som finansministeren siger, kun enkelte ændringer, men der er jo altså den beklagelige datoændring, som til gengæld truer med at fordærve hele skattereformen; det bliver vist mere og mere klart, at denne udsættelse har meget vidtrækkende følger, især for lønmodtagerne. Og havde den haft det også for andre, ja, så var udsættelsen jo næppe heller sket.

Men der er dog én ændring, en uskyldig lille én; se, den er foretaget af administrative årsager, siger finansministeren, det er en ren rationaliseringsforanstaltning. Det drejer sig om det lidt besværlige begreb, der hedder „overført indkomst“; overført indkomst foreligger, når man mingelerer lidt med sit regnskab og får en større indtægt placeret i det skattefrie år end egentlig revisormæssigt strengt nødvendigt, eller man kommer til at spare lidt rigeligt på

nogle af de mange erhvervsmæssige fradrag, så de kan tages frem i efterfølgende og skattemæssigt dyrere år.

Se, for at der nu ikke skal opstå en ubehagelig tvivl om, hvorvidt en sådan overførsel, som jo ingen kunne tænke sig at gøre sådan ligefrem med vilje, har fundet sted, ja, så foreslår finansministeren nu, at de første 10.000 kr. af en sådan regnskabskorrektio n skal være skattefrie. Ja men er det ikke for groft? Først afgrænser man indkomster, der i hvert fald skal beskattes, og beskattes med helt normal sats, fordi det ville være en direkte skatteunddragelse at producere dem og placere dem i det skattefrie år 1969. Dernæst gør man dem skattefrie, i hvert fald for 10.000 kr.s vedkommende. Her anlægges der rigtignok et andet og mildere syn på skattelighed end over for standardfradraget, som jeg senere skal komme til, hvor finansministeren jo er så strengt retfærdig. Jeg tror, man må sige, at denne ændring simpelt hen er en uhyrlighed. Man opfordrer direkte til at lave for 10.000 kr. manipulationer, og så stiller man altså i udsigt, at man vil honorere en sådan revisorstreg med mellem 5.000 og 6.000 kr. kontant, alt efter som marginalskatten er. Den regel, den må ud, og i stedet må vi have præciseret begrebet „overført indkomst“ i selve lovtæksten, så der ikke opstår tvivl, hvor svært det så end er. Og vi skal også se på andre indkomster; jeg tror, vi skal se på spekulationsindkomster, de er lette at flytte vilkårligt; jeg tror, de må hen under det, der hedder „overført indkomst“.

Se, de fleste af de i kildeskatteloven foreslåede ændringer blev jo besluttet under den foregående regering, og disse ændringer giver mig ikke anledning til mange bemærkninger; i hvert fald ikke mange kritiske bemærkninger.

Det er helt sikkert en fordel, at man, således som det blev anbefalet fra SF's side allerede i foråret 1967, har forladt tabelsystemet og er gået over til at anvende procenttræk. Det er en smidigere ordning, den kræver færre tryksager, og den passer bedre til regnskabsmaskinerne.

Den tidligere så komplicerede beskatning af børn er, så vidt det lader sig overskue, foreslået afløst af en enklere ordning, der bedre passer ind i systemet, men som vel

[Ømann.]

nok ikke betyder nogen stor reel omlægning af skattebyrden. Det er dog betydningsfuldt, at underholdsbidrag til børn nu skal beskattes hos børnene; det tror jeg vil medføre en reel skattebesparelse i de berørte familier, en besparelse, som i de fleste tilfælde vil falde på et tørt sted.

Skattepligtsreglerne er rettet ind, så at alle Grønlandsarbejdere får skattefrihed, når opholdet er længere end 2 år. Det er en rimelig ordning, som i forbindelse med kildeskatten vil skabe ro på dette skatteområde, hvor der har været så mange besværlige og tvivlsomme sager.

Men så indeholder forslaget også ting, som jeg ikke rigtig forstår er indsat eller opretholdt. Jeg sigter her til forslaget om at foretage en midlertidig indsnævring af den personkreds, som skulle falde ind under kildeskatten i snævrere forstand. Efter lovens § 43 skulle indeholdelse af skat ved kilden ske i en række andre indtægter end netop lønindtægt, nemlig i honorarer og livrenter, men først og fremmest i pensionsindtægter. Det foreslås nu, at der skal gives finansministeren bemyndigelse til at holde disse indtægtsarter uden for kildeskatteopkrævningen. Det forekommer mindre rimeligt, når ministeren nu har fået god tid til at tilrettelægge ordningen også for disse indtægtskategorier. Jeg må måske også minde om det af flere på hinanden følgende udvalg behandlede spørgsmål om nedslag for folkepensionisters indtægter. Dét er der rettet opfordringer til de respektive ministre om at tilvejebringe en ordning, så at pensionsindtægt principielt beskattes som anden indtægt, så at vi altså undgår disse specielle nedslagsregler. Disse spørgsmål må løses, og de må, så vidt jeg kan skønne, løses nu. Jeg ved ikke, om finansministeren har overvejet konsekvenserne af at gøre disse pensionsindtægter til B-indtægter, således som finansministeren nu skal have bemyndigelse til; det medfører i hvert fald, at der ikke indtræder skattefrihed for visse småindtægter under 600 kr.

i henhold til § 27, og det er dog vistnok lidt betænkeligt.

Det er foreslået at afskaffe standardfradraget på de 1.200 kr. Det er et fradrag, der ikke har noget med lønmodtagerfradraget at gøre, men det er et fradrag, der kun tilkommer lønmodtagere. Her må lidt skattheorie vistnok være på sin plads. Dette fradrag var oprindeligt tænkt på 1.800 kr., men det blev under forårets kildeskatteforhandlinger sat ned til 1.200 kr., nemlig med den begrundelse, at det var hensigten at stryge fradraget for sygeforsikringer, og jeg tror også, at man tog med i betragtningen, at kapitalbindingsordningerne var afskaffet. Men nu foreslås dette fradrag helt afskaffet, uden at der er lavet nogen ændring med hensyn til sygeforsikringer. Derfor må man jo sige, at så er finansministerens udgangspunkt egentlig, at han afskaffer et fradrag på 1.800 kr., for det var jo forudsætningen.

Det skal nu sløjfes af retfærdighedshensyn, siger man. Og hr. Niels Helveg Petersen var inde på skatteevneprincippet. Kan vi nu ikke få lidt overblik ind i disse betragtninger og få, skal vi sige lidt rigtigere proportioner ind i bedømmelsen? Her har vi altså et fradrag, der tilfalder lønmodtagere, og som måske ikke bliver udfyldt i alle tilfælde, men som har en vigtig funktion med hensyn til at få kildeskatten til at fungere, og se, det er en forbrydelse at have sådan noget, men andre fradrag, som ikke har for fem flade øre med folks skattebetalingsmuligheder eller -evne at bestille, fradrag for en vilkårlig fordeling af privatforbruget, som f. eks. forsikringsbidrag og det fradrag, man giver folk, fordi de vælger at bo i en villa, er jo fradrag, som kan være langt større end disse omkring 1.000 kr., der kan være tale om i tomme fradrag her, se, det kan man lade passere. Jeg kan godt lide den slags retfærdigheder, principfasthed og hensyntagen til skatteevneprincippet. Det er noget, der rigtig kan røre én.

Se, vil man gøre kildeskattesystemet både håndterligt og nøjagtigt, ja, så er der kun én vej at gå, nemlig at afskaffe alle de fra-

[Ømann.]

drag, der ikke er begrundet i reelle udgifter, det vil altså sige, at man begrænser fradragene til de rene driftsudgifter. Det var SF's linje under skatteforhandlingerne. Den nuværende statsminister Baunsgaard sagde dengang, at det også var de radikales linje. Der blev lanceret sloganet: hvorfor skulle man betale sin nabos skat, men det viste sig at være smukke ord til fjernsynsbrug. I kildeskattesubudvalget døde den radikale heroiske kamp mod fradragene snart ud, og jeg må sige, at der også i socialdemokratiet har været en vis uvilje mod at afskaffe visse af disse fradrag.

Standardfradraget havde i mine øjne en dobbelt funktion. Det skulle forenkle kildeskattetrækket, og den anden funktion var for mig lige så vigtig. Dette fradrag kunne nemlig tjene til at kvæle fradragssiduserne, så længe de ikke direkte var afskaffet. Disse mere eller mindre fornuftige forsikringer, som folk i letsindige øjeblikke tegner, fordi de bliver presset af argumentet om, at præmien jo ikke bliver så dyr, for den kan trækkes fra, ja, disse foreteelser ville naturligvis forsvinde, hvis alle havde et fradrag uanset om forsikringen tegnedes, så det er sådan set forsikringssekskabernes ærinde; regeringen her går. Jeg ville altså foretrække at angribe standardfradraget på den måde, at man afskaffede samtlige de fradrag, som det skulle dække. Men nu bruges standardfradragets afskaffelse som påskud for noget videre, nemlig for at indføre en generel selvangivelsespligt. Denne tendens til at kræve fuld selvangivelse er for mig at se et klart tilbageskridt; jeg forstår ikke snakken om, at det skal være en ret at indgive selvangivelse. Hvorfor skal det være en ret at have en pligt til at skrive et indviklet stykke papir?

Se, når vi skal indføre en kildeskatteordning, har vi en pligt til at gøre den så enkel som forsvarligt, og tendensen må naturligvis gå i retning af at gøre indkomstopgørelsen så ukompliceret, at selvangivelser helt kan undværes for lønmodtagerne, så vi nærmer os den tilstand, at der med kildeskattens indeholdelse er gjort endeligt op med den pågældendes skat. Men nu vender man det om. Hovedreglen er nu fuld selvangivelse, og kun i undtagelsestilfælde kan mindre omfattende oplysningsmateriale an-

ses for tilstrækkeligt. Ja men dette er jo at sætte gift for selve kildeskattens idé. Men man vil altså lægge mere vægt på at bevare de individuelle skattefradragssiduser, så jeg kan da godt se sammenhængen i det.

Vi ved, at regeringspartierne har divergerende opfattelser af, hvordan ægtefællebeskatningen eller særbeskatningen skal gennemføres. Man kan måske derfor se med lidt bange anelser på, hvilket forslag der kommer frem. Men det haster nu med denne sag, for befolkningen har et krav på at få at vide, hvad regeringen vil. Regeringen har udsat kildeskatten, og derved har den påtaget sig et ansvar over for de ægtefæller, de hustruer, der i tillid til kildeskattens ikrafttræden fra nytår 1969 har påtaget sig et arbejde nu i 1968. Dette medfører atter en forpligtelse til at gøre noget ved dette spørgsmål, for så vidt angår det indkomstår, vi er inde i, og det vil sige senest for skatteåret 1969-70. Hvis regeringen ikke var skiftet, ja, så havde vi haft et forslag allerede nu; det er derfor ikke urimeligt at forlange det samme af den nuværende regering, og befolkningen har som sagt krav på det.

At gennemføre særbeskatning efter de af socialdemokratiet og SF foreslåede linjer, betyder en omfordeling af skattebyrden, som ikke ubetinget er uden betænkeligheder i enhver retning. Men særbeskatning er nøje knyttet til kildeskatten, og der er visse hensyn, som ikke kan forenes, uden at det ene af dem eller begge i nogen grad krænkes. Men der er grund til at advare mod systemer, der vil bevirke en for brat overgang fra den nuværende fordeling mellem de forskellige grupper, der her er relevante. Der er nemlig tale om enlige, der er tale om ægtepar, hvor begge har arbejde, og ægtepar, hvor hustruen ikke har erhverv. Jeg ser gerne forsørgerbegrebet afskaffet, men hvis man går om bord i Dansk Kvindesamfundets agitation eller falder for de såkaldte splittingordninger, ja, så laver man dermed byrdeomlægninger, som ikke svarer til de nuværende reelle livsforhold her i landet, og man laver ordninger, hvis tendens usvigeligt er at vende den tunge ende nedad.

Det er, så vidt jeg kan se, blevet en tvangstanke for regeringspartierne, at skattefradragetsreglen skal genindføres under den ene eller den anden form. Nu erklærer finansministeren, at det skal ske for kommune-

[Ømann.]

skattens vedkommende og som en varig ordning. Dette tilbageskridt, der vil medføre en forhøjelse af skatteprocenterne, og som vil gøre kildeskatten mere kompliceret, vil man tage alene med den begrundelse, at man vil hjælpe de kommuner, der er sådan stillet, at de er nødt til at holde en meget høj udskrivningsprocent. Ja men der er grund til at sige, før man nu kaster sig ud i dette ødelæggende foretagende, at dette udligningsproblem kan da klares uden at fordærve kildeskatteordningen. Det kan ikke være ugørligt, det er det ikke, at beregne på maskine, hvilken stilling en kommune ville have, hvis den havde haft fradrag for kommunale skatter, og så give en refusion i henhold til denne beregning, indtil man løser kommunernes ligestillingsproblem ved at rette refusionsordningerne op eller på anden måde. Ja, kommunerne er nu selv, ser jeg i dag i aviserne, kommet med et sådant beregningsforslag. Det er altså noget, der er muligt; det er også noget, det er muligt at gennemføre uden misbrug fra kommunernes side, hvis man også tager hensyn til det beskatningsgrundlag, den enkelte kommune har.

Hvad er da grunden til, når dette er muligt, at hr. Haunstrup Clemmensen her ikke vil overveje noget sådant, men priser den faste vilje til at genindføre det ødelæggende kommunalfradrag? Ja, det er simpelt hen det, at det at uddele penge til kommunerne til nedsættelse af skatteprocenten vil ikke virke på samme måde som at forordne et fradrag af de kommunale skatter, for de kommunale skatter vil nemlig, når de bringes til fradrag, gavne de største indtægter mest, og det, man altså er ude på, er en omfordeling af skattebyrden i det hele taget. Det er det, der ligger bag ved det, og det synes jeg skal frem, mens tid er.

Finansministeren har talt om en mildnelse af dødsbobskatningen. Denne beskatning er jo klart og konsekvent ordnet i det oprindelige kildeskatteforslag, og man bør ikke slå denne ordning i stykker, men er der trang til at hjælpe med at forbedre folks likviditet i en overgangsordning, ja, så kan man jo gøre det ved henstandsordninger uden at ændre ved det principielle.

Men der er et andet ret omfattende beskatningsspørgsmål, som jeg savner en

stillingtagen til, og det hører lidt hjemme her ved dødsbobskatningen. Det er spørgsmålet om beskatningen af enker og den meget milde, ikke lovstøttede enkepraksis, som skatteadministrationen for tiden arbejder med. Når en enke afhænder en virksomhed i forbindelse med mandens død, ja, så fritages hun efter denne praksis for avancebeskatning, hvad enten det så drejer sig om almindelig indkomstskat eller særlig indkomstskat. Denne skattefritagelse virker meget urimeligt i adskillige tilfælde. Den har udviklet sig på tværs af andre beskatningsprincipper, fordi enker, det er nogle, man skal være gode ved, og det skal man altså, uanset hvor rige de er, og uanset hvor glade de så end er for, at manden er kradsat af. Det spørgsmål må nødvendigvis tages op og løses nu, så at denne ulogiske enklave bliver passet ind i det almindelige beskatningsbillede inden for dødsbobskatningen. Hovedinteressenterne i den nuværende ordning er som regel arvingerne efter enken.

Ja, det nye, som den nuværende regering er kommet med, og de ændringer, som finansministeren har varslet, viser jo tydeligt, at nu skal skattereformen gennemføres af partier, som gennem mange år har stemt imod kildeskatten. Man er jo nødt til at bruge de lagte ydre rammer, men ved mange små drejninger og ændringer bliver der altså en ganske anden reform ud af det end oprindelig tilsigtet. Kildeskatten var først og fremmest en reform for lønmødtagerne og en tiltrængt reform, og jeg håber, at den lønmodtagerindflydelse, der måtte være inden for regeringspartierne, nu mobiliseres og holder ørene stive.

Sigsgaard: Som det også fremgik af den skriftlige fremsættelse af forslagene her, er de i det store og hele gentagelser. Det må vel derfor være tilladt at slutte, at der ikke heller på det område, som lovforslagene omfatter, består nogen afgørende forskel mellem den tidligere regerings sigte og den nuværende regerings sigte, selv om jeg vel erkender, at der på enkelte punkter er forskelle, som det tidligere er blevet fremdraget. Det må jo være ret betryggende for en hel del af borgerne at vide, selv om megen avisglam kunne have været undgået i de 14 måneder, såfremt den erkendelse havde haft en større udbredelse dengang. Man ville i så fald

[Sigsgaard.]

næppe have fået købmands- og grossererstormen i anledning af momsen. Hvor er foreningen for resten blevet af i anledning af momsens forhøjelse fra de 10 til 12½ pct.? Har den anmodet om foretræde for folketingsudvalget for at protestere? Hvis foreningen ikke har ladet høre fra sig på en overbevisende, kraftig måde, må det være berettiget at spørge regeringspartierne om, hvorvidt de har lagt pres på denne forening i sagens anledning, for en eller anden forklaring må der vel være på foreningens passivitet.

Da vi behandlede spørgsmålet om ikrafttrædelsestidspunktet for kildeskatten, gav finansministeren tilsagn om at ville undersøge, om kildeskatten alligevel i form af en samtidighedsskat kunne træde i kraft 1. januar 1969. Jeg kan godt se, det ville være vanskeligt for en regering først at erklære, at kildeskatten teknisk ikke kan gennemføres til denne dato, og derefter som følge af et forslag fra det for tiden mindste parti i folketinget komme til noget, der ligner det modsatte resultat. Og lad os derfor sige lige ud, at denne situation jo nok er utænkelig. Når en regering har tilladt sig den lidt mindre demokratiske handling at lægge sig fast på en løsning før forhandlingen i tinget, kan en efterfølgende redegørelse, som skal indhentes, vel kun komme til at gå ud på et forsøg på at påvise, hvorfor den rigtigere løsning ikke kan gennemføres. Det kan kun blive bestilt arbejde. Men derfor var det alligevel interessant at få lov til på et eller andet tidspunkt at se den redegørelse, især når ministeren nu har lovet det, men det må vel være tilladt at forvente, at ministeren om ikke for andet så for et syns skyld udbeder sig en udtalelse fra kommunerne. Hvis ministeren skulle mene, at den historiske sandhed om kildeskattens udsættelse har nogen interesse, skal jeg anbefale, at han ved forespørgslen til kommunerne også udbeder sig oplysning om, hvorvidt det overgangssystem, som jeg foreslog, ville kunne have været gennemført, hvis det var besluttet at gennemføre det på det tidspunkt, da ministeren tog et andet standpunkt, og det er jo snart længe siden.

Ikrafttrædelseslovforslaget og ændringslovforslaget kan jeg i hovedsagen tiltræde. Men kunne man ikke formå ministeren til

at give tinget en redegørelse for, sådan ved passende lejlighed, hvorfor alle medlemmer af, som det hedder, det kongelige hus, også de, for hvem der ikke er fastsat årpenge, og deres ægtefæller skal være fritaget for statskat. Jeg beklager, at der på det punkt sådan stort set er enighed mellem den tidligere og den nuværende regering. Jeg savner i det hele taget en fornuftig begrundelse for den forskelsbehandling, der her foreslås.

Ændringen vedrørende § 43 må jo være lidt af en anakronisme. Efter at fristen for kildeskattens ikrafttræden er forlænget med 1 år, skulle det ikke længere være nødvendigt at opretholde den ændring, der blev foreslået af den gamle regering, og som havde sin eneste begrundelse i den hastige ikrafttræden. Formuleringen af § 43 giver i øvrigt anledning til at overveje, om det ikke var formålstjenligt med en ordbog over de ord, som man sådan anvender, når man skriver love. Det ville være af en vis betydning at få fastslået forskellen mellem honorar f. eks. og „godtgørelse for medlemskab af eller som medhjælp for bestyrelser, udvalg, kommissioner, råd og lignende“.

Ud over de spørgsmål, der er taget op i det foreliggende forslag til ændring af kildeskatten, må en række andre vel presse sig på. Hvordan har regeringen tænkt sig at sømandsskatten skal blive indpasset i kildeskattesystemet? Og er det muligt at komme videre med dataprogrammeringen, før det spørgsmål er klarlagt? Har man tænkt sig at afløse det nuværende system med forskudt regnskabsår for de erhvervsdrivende, som det hedder, med en længere frist for indsendelse af selvangivelser? Og er det ikke en smule vildledende, når det i bemærkningerne til § 2 i ikrafttrædelseslovforslaget hedder:

„Efter kildeskattelovens § 22, stk. 2, jfr. statsskattelovens § 9, kan skatterådet eller ligningsdirektoratet imidlertid i visse tilfælde tillade, at en skattepligtig benytter et andet regnskabsår end kalenderåret . . .“

når man ved, at et forskudt regnskabsår netop er reglen for store dele af erhvervs livet, og at der netop ikke kræves nogen særlig situation for at få tilladelse til at omlægge regnskabsåret. Det ville være rart med lidt større overensstemmelse mellem lovgivning og praksis. Og eftersom det i sin tid

[Sigsgaard.]

var folketinget, der ved en debat herom foranledigede, at der generelt blev givet tilslutning til omlægning af regnskabsåret, er det vel mest rimeligt, at folketinget nu tager initiativ til at ændre et system, der er overmåde uforeneligt med et kildeskatte-system, der bygger på samtidighedsskat. Løsningen af det spørgsmål har den nuværende regering vel lidt bedre muligheder for end den foregående, og derfor må man spørge, om regeringen er villig til at omsætte sit fortrin i praktisk handling.

Folketingets medlemmer har fået omdelt ægteskabsudvalgets forslag til ændring af kildeskatte-loven, sådan at den bringes i overensstemmelse med den i flere menneskealdre gældende ægteskabslovgivning. Forslaget er udformet på en sådan måde, at det overhovedet ikke påvirker byrdeovervejelserne. Det er med andre ord neutralt i debatten om, hvorvidt ægtepar med én forsøger skal beskattes mildere eller strengere end ægtepar, hvor begge ægtefæller er forsørgere. Forslaget går i korthed ud på, at hver ægtefælle principielt skal selvangive sine egne indtægter og formuede. Bortset fra de indtægter, som kildeskatte-loven har gjort selvangivelsespligtige for den enkelte ægtefælle, foreslår udvalget, at ægtefællerne frit skal kunne aftale, at f. eks. den ene ægtefælle selvangiver fælles indtægter og formue. Den skat, der skal betales af ægtefællerne, opkræves hos den, der har selvangivet det skattepligtige beløb.

Efter at have kigget på udvalgets forslag skal jeg anbefale, at folketingets kildeskatte-udvalg tager det med ind i overvejelserne. Såfremt dette ikke medfører, at udvalget inden for en rimelig tid fremkommer med ændringsforslag til kildeskatte-loven, som imødekommer de synspunkter, ægteskabsudvalget har fremført, skal jeg anmode ministeren om at foranledige udarbejdet ændringsforslag til kildeskatte-loven, sådan som de ville være, såfremt ægteskabsudvalgets forslag agtedes gennemført.

Jeg har bemærket mig, at ministeren vil nedsætte en arbejdsgruppe til at overveje en eventuel indarbejdelse af forslagene i kildeskatte-lovgivningen, og jeg skal opfordre til, at denne arbejdsgruppe bliver sat i gang hurtigst muligt og afslutter arbejdet hurtigst muligt. Såfremt ministeren ikke mener at

kunne imødekomme ønsket om en sådan udarbejdelse af ændringsforslag, vil jeg overveje at fremsætte ændringsforslag ved anden behandling af forslaget om ændring af kildeskatte-loven, ændringsforslag, der imødekommer ægteskabsudvalgets forslag. Dette udvalgs forslag giver jo nemlig den ligestilling af mand og kvinde inden for ægteskabet, som mange har talt om i masser af år, men som man ikke har gjort noget særligt ved. Forskelsbehandlingen af mand og kvinde må afskaffes på alle områder efterhånden; her er et af dem, og her kan der handles nu eller næsten med det samme.

§ 10, stk. 3, i ikrafttrædelseslovforslaget kan jo nok ikke være alvorligt ment; jeg tror, det er hr. Ømann, der allerede har været inde på det. Man kan jo ikke i fuld alvor foreslå, at der bevidst ved regnskabsposterings skal kunne overføres 10.000 kr. fra beskatning til ikke-beskatning for alle de menneskers vedkommende, som har mulighed for at foretage regnskabsposterings, nemlig ikke-lønmodtagerne. Når regeringen har vænnet sig til at regere, må man håbe, at den slags åbenbare fjollerier undgås. Enten må regeringen på eget initiativ fjerne denne bestemmelse om skattefrihed for de selvstændige erhvervsdrivende og for de såkaldte lønmodtagere, der har aktiemajoriteten i selskaber, og som selv kan bestemme tantiemens placering, eller også må regeringen stille forslag om, at der i det mindste gives alle de skatteydere, der ikke har mulighed for at manipulere på den måde, et fradrag for året 1970 på op imod de samme 10.000 kr. Jeg vil selvfølgelig foretrække — det skal jeg da ikke lægge skjul på — at bestemmelsen om de 10.000 kr. bortfalder.

Må jeg i øvrigt kort sige, at genindførelsen af fradragsretten for kommuneskatter er en særdeles dårlig måde at lave udligning mellem kommunerne på. Det var med tilfredshed, jeg hørte, at hr. Grünbaum i udvalget vil tage udligningsspørgsmålet op. For de fattige kommuner bør problemerne vel først og fremmest løses gennem kommunesammenlægninger; derimod rejser der sig ganske særlige vanskeligheder for udviklingskommunerne, og det er helt nødvendigt, at der her snart kommer et udspil.

Bortfaldet af standardfradraget er vi betænkelige ved, og vi vil her afvente udvalgets betænkning i håb om, at den bringer

[Sigsgaard.]

en bedre løsning. Ligeledes er vi betænkelige ved de påtænkte ændringer i dødsbøbeskattningen og regner også her med, at udvalget stiller ændringsforslag.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslagene til fortsat behandling.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg vil gerne takke ordførerne for den behandling, lovforslagene har fået, og jeg må vist også få lov til at gøre det på indenrigsministerens vegne, som jo har de to af forslagene. Jeg vil gerne sige, at jeg synes, der er mange ting, som egner sig bedst til at blive drøftet i et udvalg, ikke mindst på grund af det tidspunkt, vi nu befinder os på, men også fordi mange af problemerne jo er så indviklede, at de ikke egner sig ret vel til en mundtlig diskussion i salen her, før udvalgsbehandling har fundet sted.

Det, som hr. Grünbaum især hæftede sig ved, var jo spørgsmålet om selvangivelsespligtens gennemførelse. Han sagde, at man skulle have en selvangivelsesret, men ikke en selvangivelsespligt. Nu er det jo klart for alle, at selvangivelserne tjener også de offentlige myndigheder i det formål at kunne bekæmpe skattesnyderiet, og hvis man kun har en selvangivelsesret, er der derfor næppe nogen grund til at forvente, at de, der bærer sig voldsomt ad med hensyn til skattesnyderi, vil benytte retten til at selvangive. Det sker jo faktisk meget ofte, at selvangivelsen giver tips med hensyn til, hvordan krydsrevisioner og andet skal finde sted, og hvor der kan være noget at hente.

Dertil kommer jo, at de regler, der blev vedtaget af folketinget i fjor, havde en sådan karakter, at 80-90 pct. af skatteborgerne skulle selvangive. Det gjaldt for det første alle selvstændige skatteydere, som var under selvangivelsespligt. Dernæst gjaldt det for lønmodtagernes vedkommende alle dem, der havde eget hus; det gjaldt alle de lønmodtagere, der havde en løbende pensionsordning med pensionsindbetaling, det gjaldt alle de lønmodtagere, som betalte underholdsbidrag til fraseparerede eller fraskilte ægtefæller. Det gjaldt for så vidt også principielt for dem, der betalte bidrag til børn. Nu kommer det jo noget ud af billedet, men det skal stadig være fradragsberettiget for betalerens vedkommende. Derfor, når

man gjorde det hele op, kom man frem til, at langt den største del af befolkningen befandt sig i situationer, hvor selvangivelse var nødvendig. Det var jo også nødvendigt for alle, der havde bare formueindtægter af en vis betydning; over ganske små beløb var det nødvendigt, da formueindtægterne jo skal beskattes, og det er der dog nogle lønmodtagere der har. Det var også nødvendigt, selvfølgelig, for at få en ordentlig formueopgørelse, at man havde selvangivelse for alle dem, der eventuelt kunne være formueskattepligtige.

Det er altså meget tvivlsomt, om man egentlig kan sige, at den lov, der blev gennemført i fjor, afskaffede selvangivelsespligten; man kan sige, den gjorde det for en ganske lille gruppe af borgere. Det er muligt, at disse grupper af borgere kan dækkes af den undtagelsesregel, som nu fremgår af lovforslaget, nemlig at finansministeren bemyndiges til at lave en særlig enkelt blanket for visse grupper af borgere.

Jeg vil gerne sige til hr. Grünbaum, at det er naturligvis ikke min mening at ville benytte bemyndigelsen til at udskyde indførelsen af procenttræk hos folkepensionister, invalidepensionister o.s.v. til efter 1970, hvis ikke det bliver nødvendigt. Det har jeg jo ingen glæde af; jeg vil jo gerne have den så fuldstændig som muligt, men det, som er meningen med det, er, at vi skal jo først og fremmest nu sørge for, at den kan træde i kraft 1970, og ikke komplicere den mere, end ordningen kan bære.

Spørgsmålet om løntilbageholdelse hos ægtefæller eller spørgsmålet om § 73 synes jeg egner sig til en udvalgsbehandling; det er da i hvert fald et af de problemer, jeg mener vi kan se på.

Jeg vil gerne sige om særbeskatningen for ægtefæller, hvor hustruen har arbejde ude, at det er absolut regeringens ønske, at disse, skal underkastes en beskatning efter den samme skala, som manden bliver underkastet. Den eneste forskel, der bliver, bliver personfradraget, idet personfradraget i det øjeblik, begge ægtefæller har særskilt beskatning og begge arbejder med selvstændige indtægter, skal være 5.000 kr. for hver af dem, mens det derimod, hvor hustruen er hjemmegående, skal være 10.000 kr. for den mand, hvis hustru er hjemmegående. Det er vist også de regler, som vi stort set har

[Finansministeren.]

diskuteret os frem til i fællesskab gennem det sidste år. Der melder sig altså ikke noget problem med hensyn til princippet om én skala for mands og hustrus indtægt. Der er kun den undtagelse for personfradragenes størrelses vedkommende, at den gifte mand, hvis hustru er hjemme, får to personfradrag, mens de andre får ét hver.

Med hensyn til spørgsmålet om selve skalaen er det regeringens ønske, vi skal have en fast udskrivningsskala, der skal reguleres af folkettinget ved udskrivningsprocentfastsættelse hvert år efter udskrivningsbehovet. Denne skala, som første gang skal træde i kraft 1970, er det derimod her i begyndelsen af 1968 i realiteten umuligt at kunne fremlægge for folkettinget i denne samling. Fra nu af og til 1970, hvor der jo bliver samtidighedsbeskatning, altså ikke beskatning af 1969-indtægterne, men beskatning af 1970-indtægterne, kan der ske så store forskydninger, at vi mener, det må være rigtigst, at selve udskrivningsskalaen og udskrivningsloven vedtages i næste folketingsår.

Jeg blev dernæst spurgt af hr. Grünbaum, hvor langt vi var fremme med forslag om beskatningen af 1968-indkomster. Der vil jeg sige, at vi regner med, at vi her i foråret kan fremsætte forslag til en ligningslov for 1968-indkomsterne, altså den ligningslov, der skal gælde for det halve år og for den selvangivelse, der skal udfyldes i januar 1969, og at man i denne ligningslov har taget hensyn til de problemer, som udskydelsen af kildeskatte gør aktuelle. Det er ikke rimeligt at forvente, at folkettinget kan vedtage denne ligningslov før folketingets sommerferie, men jeg tror, det er vigtigt af hensyn til borgerne, at den er fremsat og har været til første behandling inden folketingets sommerferie.

Med hensyn til de enlige forsørgeres stilling deler jeg de bekymringer eller de synspunkter, som hr. Grünbaum fremførte. Vi har netop for et par dage siden vedtaget en udskrivningslov, der giver enlige forsørgere fuld forsørgerstatus og giver dem et fradrag på 10.000 kr. Ved overgangen til kildeskatte vil vi derimod få det, at fradraget kun bliver 5.000 kr., og det kun er de gifte mænd, hvis hustru går hjemme, der får 10.000 kr. i fradrag. Det problem

har også optaget mig stærkt, men spørgsmålet er — og det vil jeg gerne drøfte med udvalget — om det skal rettes over nogle personfradrag til fordel for de enlige forsørgere, eller om det ikke snarere og rettere bør rettes på børnetilskudsloven, som skal træde i kraft samtidig med kildeskatte loven, og hvor den enlige forsørger har et større børnetilskud. For staten koster det faktisk det samme, om vi skal give den enlige forsørger f. eks. 5.000 kr. ekstra fradrag — det vil formentlig koste 1.500 kr. — eller om f. eks. det første barn skal have et så meget større børnetilskud. Det kan jo ikke være pr. barn; det ville man jo heller ikke få ved at være enlig forsørger, dér får man også kun dette 5.000 kr.s fradrag én gang, hvad enten man har ét barn eller ti børn. Men jeg tror, dette spørgsmål egner sig godt til en drøftelse i udvalget i sammenhæng med børnetilskudslovgivningen, der jo skal træde i kraft 1. januar 1970.

Jeg vil gerne takke hr. Haunstrup Clemensen for tilslutningen til forslaget, og det samme gælder hr. Niels Andersen og hr. Niels Helveg Petersen.

Hr. Niels Andersen stillede et spørgsmål om pengeinstitutternes medvirken ved denne lovgivnings gennemførelse og ved selve løntilbageholdelsesordningen. Der kan jeg sige, at det kræver ingen lovændring at lade pengeinstitutterne være serviceorgan for arbejdsgiverne, for virksomhederne. Hvis man ændrede loven, således at man gav pengeinstitutterne særlige pligter, således at de påtog sig et særligt skattemæssigt ansvar, ville man næppe kunne få tilslutning fra pengeinstitutterne hertil. Men der er ført forhandlinger, og disse forhandlinger har ført til, at pengeinstitutterne — under forudsætning af, at de får skatteydernes personnumre og arbejdsgivernummeret — hvis de får hele lønnen overført f. eks., kan foretage de træk, der skal foretages, og så kan sende det indeholdte beløb ind til det pågældende kontor med oplysning om, for hvilke skatteydere og på hvilke arbejdsgivers vegne de gør det, og med angivelse af de pågældendes numre.

Spørgsmålet om de medhjælpende hustruer er også rejst af hr. Niels Andersen og flere andre ordførere. Som jeg sagde i fremsættelsestalen, er det vor hensigt at

[Finansministeren.]

fremkomme med forslag, hvorefter de medhjælpende hustruer får overført som deres indkomst en vis procentdel af den fælles indkomst eller af mandens indkomst, dog højst et beløb, som efter min opfattelse må ligge et sted mellem 10.000 kr. og 12.000 kr.

Forslaget om, at man skal foretage samtidig træk for ATP-midler og for sygelønsbidrag og lignende ting, er naturligvis et glimrende forslag, og det er noget, vi i høj grad er interesseret i, men også her gælder det: lad os nu først komme i gang med skatteordningen og få den til at virke, før vi smækker mere ind i det opkrævnings-system, der skal fungere fra 1. januar 1970. Jeg tror, det er klogest i første omgang at holde sig til skatten, indtil vi ved, at nu fungerer det, nu kan arbejdsgiverne indbetale skatten, og den konteres rigtigt, så man ikke får hele bøtten på én gang med ATP-bidrag og med sygelønsbidrag og med det ene og det andet og skatten, der på én gang skal tilbageholdes og sendes af sted og konteres forskellige steder og spredes ud forskellige steder fra datacentraler og fra kildeskattedirektoratet. Derfor tror jeg, det er klogest, at man venter, indtil kildeskatteordningen er helt i kraft og glider, som den skal, med at tage de andre ting med, men principielt kan jeg ikke have noget imod det.

Hr. Niels Helveg Petersen var inde på spørgsmålet om byrdefordelingen og spurgte mig, hvordan det kommer til at gå med regeringens arbejde med byrdefordelingen. Jeg kan sige, at det embedsmandsudvalg, der har afgivet betænkning, har jo ikke givet os nogle positive vink og har ikke fremsat nogle forslag, men regeringen har, som det vil være offentligheden bekendt, nedsat et udvalg, bestående af forskellige ministre med økonomiministeren som formand, der på grundlag af denne betænkning i sommerens løb skal finde frem til de forslag, som vi må fremsætte i næste folketingsår.

Spørgsmålet om overført indkomst har været drøftet, og jeg forstod på hr. Ømann, at det var nærmest sådan et forfærdeligt stykke svindelnummer, man her havde lavet eller i hvert fald lagt grunden til. Det har efter min mening kun været formålet at finde en praktisk regel, og derfor vil

man også se, at reglen kun kan gælde, såfremt den overførte indkomst ikke overstiger de 10.000 kr., og at denne 10.000 kr.s regel overhovedet kun træder i kraft, såfremt beløbet ikke overstiger 10.000 kr. Overstiger det de 10.000 kr., er hele beløbet skattepligtigt efter de særlige regler for overført indkomst. Det, der er problemet, er jo, at vi skal undgå mest muligt, at selvangivelserne for 1969 skal møves igennem på kryds og på tværs og på alle leder og kanter. Vi går over til et nyt system, hvor vi også med hensyn til den indtægt, som peger fremad, giver meget lempelige regler, som folketingets partier har været enige om, og hvorefter man kan have 20 pct. og i hvert fald 15.000 kr. større indkomst. Der er man altså meget large netop for at undgå at skulle kaste sig ud i en gennemgang af en vældig bunke af alle mulige selvangivelser foruden hele det almindelige ligningsarbejde, når man skal i gang med denne helt nye opgave og går fra beskatning af sidste års indkomst over til samtidighedsbeskatning. Det er jo kun en ventil, denne regel om overført indkomst, det er jo kun, hvis nogen udnytter det skattefri år på en grov måde, at man vil snuppe dem, for principielt skulle man jo ved overgangen til samtidighedsskat sige: så er det forbi med det, der ligger bagude. Det er jo ideen, og derfor har man altså denne sikkerhedsventil med henblik på dem, der udnytter dette skattefri år på en grov måde, men det er ikke således, at man skal ned og beregne for hver eneste hundredkrone-seddel og femhundredkrone-seddel, om der er tale om overført indkomst. Man må have en grov regel, der kun rammer de store tilfælde, hvor man kan sige: her sker der virkelig noget. Det skattefri år har jo i øvrigt til hensigt, at folk kan tjene noget mere ind i det pågældende år.

Spørgsmålet om folkepensionisterne har jeg besvaret over for hr. Grünbaum, og så skal jeg til hr. Sigsgaard kun sige, at det bekymrer mig på postvæsenets vegne, at han ikke har fået den redegørelse, jeg sendte til ham i forgårs, vedrørende det spørgsmål, han har rejst. Jeg har sendt den i flere eksemplarer til ham, men enten må den altså ligge her i folketingets betjentstue eller postkontor, eller også må det altså være selve vort postvæsen, der er noget i vejen

[Finansministeren.]

med, det ved jeg ikke, men den er i hvert fald sendt fra finansministeriet, underskrevet af mig, til ham i forgårs.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Kaj Andresen): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at de 4 lovforslag henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.

Valgt blev: *Burgdorf, Chr. R. Christensen, Juul-Madsen, Niels Ravn, Niels Eriksen, Jens Chr. Christensen, Søren Jensen, Lindegaard Rasmussen, Svend Haugaard, Kirkegaard, A. W. Larsen, Anker Jørgensen, Th. Mikkelsen, Chr. Rasmussen, Teichert, Chr. Thomsen og Gunhild Due.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om udlån til yngre landmænd.

Valgt blev: *Niels Ravn, Burgdorf, Chr. R. Christensen, Juul-Madsen, Anders Andersen, Niels Eriksen, Søren Jensen, Svend Haugaard, Kirkegaard, Lindegaard Rasmussen, Chr. Thomsen, Poul Dalsager, Kampmann, A. W. Larsen, Chr. Rasmussen, Teichert og Morten Lange.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om statslån til haglskaderamte frugtavlere, gartnere og landmænd [af Holger Hansen m. fl.].

Valgt blev: *Gerda Møller, Juul-Madsen, Lembourn, Niels Ravn, Ib Thyregod, Robert Christensen, Holger Hansen, Stinus, Lindegaard Rasmussen, Niels Helveg Petersen, Hans Hækkerup, Lysholt Hansen, A. W. Larsen, Chr. Rasmussen, Teichert, Chr. Thomsen og Morten Lange.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om inddrivelse af skatter og afgifter til det offentlige m. m. (Inddrivelse af afgifter, som opkræves af toldvesenet).

Valgt blev: *Jørgen Jensen, Hans Kjør, Niels Ravn, Stetter, Niels Jørgen Nielsen, Jens Chr. Christensen, Henry Sørensen, Jørgen Andersen, Amtoft, Nordqvist, K. Axel Nielsen, Jørgen Peder Hansen, Thomas Have, Otto Mørch, Ejner Nielsen, Holm Tved og Aksel Larsen.*

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje. (Ændringer i retskredsinddelingen m. v.).

Valgt blev: *Hanne Budtz, Adam Møller, Poul Schlüter, Knud Østergaard, Ib Thyregod, Per Federspiel, Per Møller, Nordqvist, Amtoft, Rigmor Christensen, K. Axel Nielsen, Thomas Have, Peter Jørgensen, Otto Mørch, Knud Nielsen, Holm Tved og Poul Dam.*

Første næstformand (Kaj Andresen): Der er ikke mere på dagsordenen.

[Første næstformand.]

Udvalget angående forslag til lov om udlån til sammenlægning, supplerung samt oprettelse af jordbrug m. m., har afgivet tillægsbetænkning. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om revision af den kommunale inddeling, har afgivet betænkning. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes torsdag den 28. marts kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til finanslov for finansåret 1. april 1968-31. marts 1969.

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om visse hovedlandevejsstrækninger.

3) *Første behandling af:*

Forslag til statbanelov.

4) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om omsorg for invalidepensionister og folkepensionister.

5) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om husmoderafløsning og hjemmehjælp.

6) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om oprettelse af en institution på Amager i Forsorgscentret for København m. v., afdelingen for voksne.

7) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af lov om totalisatorspil.

8) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ikrafttræden af lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat),

forslag til lov om ændring af lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat),
forslag til lov om ændring af lov om kommunal indkomstskat

og
forslag til lov om ikrafttræden af lov om kommunal indkomstskat.

Mødet hævet kl. 18¹⁶.

29. møde.

Torsdag den 28. marts 1968 kl. 10.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til finanslov for finansåret 1. april 1968-31. marts 1969.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 1) findes i tidenden sp. 1063, finansudvalgets tillægsbetænkning i tillæg D. sp. 161).

Der var stillet 423 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der stillet 57 ændringsforslag af finansministeren (se tillæg D. sp. 701) og 4 ændringsforslag af Sigsgaard m. fl. (se tillæg D. sp. 763).

Ændringsforslagene sættes først til forhandling.

Lysholt Hansen: Det af den tidligere regering fremsatte finanslovforslag var udtryk for socialdemokratiets ønske om at stræbe mod, at det offentlige i et samfund i en meget hastig udvikling som den, vi er inde i, løste fællesopgaverne så godt og effektivt som muligt under iagttagelse af hensynet til skatteborgernes økonomiske bæreevne.

Da vi i 1967 havde finanslovforslaget til første behandling, gav jeg på mit partis